

kaže, ko še niso samice vse zalege od sebe dale. Omeniti pa je, da niso vsa gnezda ob istem času narejena in tudi vsa zalega ne ob istem času izležena. Zato je treba, ko se je večji del zalege pobral, še poznejega poberkovanja, da se ti silni škodljivci do čistega iztrebijo in ugonobijo.

1. Jablan astrahanka je cenljivo sadunosno drevo, ki rodi rudeče in bele jabelke. Zato razločujemo dve sorti astrahank. Prvej pravijo: rudeča astrahanka, drugo pa imajo za belo astrahanko. Rudeča astrahanka gledè prostora in zemljišča ni zbirčna in še tudi v slabej zemlji dobro stori. Svoj sad zori že proti koncu julija. Jabelke so bolj debele, kakor dolge in skoro okoli in okoli rudeče. Meso ali meča je bela in ima prijeten kiselnat okus in lepo diši. Te lastnosti storijo, da se jabelke astrahanke rade na mizo dajejo in zato lahko in dobro prodajo. Zavoljo ranega zorenja sodi ta sorta tudi za bolj mrzle kraje, n. pr. za Remšnik. Drevo jako rado rodi, skoro vsako leto razveseli posestnika s svojim lepim sadom. Bela astrahanka se imenuje tudi ledena ruska jabelka; zori nekoliko pozneje od rudeče astrahanke, vendar že meseca avgusta. Jabelke so nježno-bele in le na prisoučni strani blede rudečkaste. Popolnem zreli sad je tak, da se skozi njega lesketa ali svita. Meča je nježno bela ter ima kaj prijeten, kiselnat okus; škoda le je, da brž gnijje. Diši močno po jagodah in dinjah ali melonah. Drevo že mlado začne roditi ter raste močno in košato. Sodi sploh za bolj mrzle kraje. Cepljena drevesca imenovanih dveh jabelčnih sort se dobijo po 40 kr. pri sadje in vino-rejski šoli v Mariboru. Juri Žmavec.

Tržne novosti. Zastran letine so iz zunanjih dežel došli sami ugodni glasi. Na Angleškem, Francoskem, Nemškem, Ruskem, potem v Severni-Ameriki si obetajo srednje dobro letino in pripravljajo posebno na Ruskem in v Ameriki veliko milijonov vaganov zrnja za izvažanje v druge dežele. Pri nas na Avstrijskem bo bržčas bolj slaba nego srednja letina. Kajti le na Gališkem in Moravskem je rž in pšenica lepa, drugod pa slabeje kaže. Na Ogerskem pšenica le srednje plenje ali zrnje daje. Setve so po mnogih krajih polegale. Ječmen, oves in kuruza pa jako lepo kažejo. Na Dunaju so že novo pšenico na trg postavili in kupci radi po njej segajo. Cena se je proti onej pred jednim mesecem zboljšala. Klavna živina je nekoliko pri ceni zgubila. Mlada praseta se dobro plačujejo, po 40—50 kr. kilo. Volno sedaj boljše plačujejo, kakor pred mesecem dni. Na Dunaju se dobi za 56 kilo navadne volne po 92—96 fl., srednje, ki je za sukno, po 110—125 fl. in jako fine celó po 140 fl. Repica za olje je v ceni poskočila, ker so zunanji tržci začeli po njej popraševati, in ker je nova repica na Českem in Ogerskem jako slaba. Hektoliter repice velja

na Dunaju 17 fl., v Budapeštu 15 fl. Knoper leze pri ceni nazaj, ker na hrastovju se kaže obilo novega; za 100 kilo se že težko dobi 30 fl. Vinska trgovina še vedno spi, pravih kupcev od nikod ni. Krčmarji v Mariboru plačujejo navadno lansko vino po 60 fl., boljše po 70—90 fl., za dobro Franheimsko obetajo 105—108 fl. Jednako je v Vraždinu in Zagrebu. V Karlovcu v Slavoniji se dobi vina štrtinjak po 40 fl. in v Vršacu v Banatu celo po 30 fl., kolikor ga kdo hoče. V Budapeštu je najnižja cena belemu vinu 40 fl., rudečemu 50 fl. Avstrijsko vino okoli Dunaja ima primeroma še najboljšo ceno in kupce, ker na primer Vöslavsko vino plačujejo po 130—140 fl. Kder majnikov mraz trsovja ni poškodil, ondi bo še dokaj branja ali trgatve, vendar vino bo gotovo in veliko bolj slabo od lanskega; vroči avgust ga utegne nekoliko popraviti. Okoli Klosterneuburga za Dunajem se je trtna uš letos še bolj razširila in sedaj je celó vlada ukazala trsovje z koreninjem vred trgati in žgati. Posestniki so se temu ustavljali tako, da so morali žandarji priti. Pri Pančevi na Ogerskem je tudi vlada prisiljena v nograde zaradi trtne uši uničevati; kakih 800 oralov bo pokončanih. Bog nas varuj take nesreče!

Sejmovi. 7. avgusta v Ptuju, v Novicerkvi, pri sv. Trojici v Halozah. 10. avg. v Radgoni, v Brežicah, pri sv. Lovrencu na Dravskem polju in v Lučanah.

Dopisi.

Iz Koroškega. (A. Janežičeva svečanost.) V nedeljo 13. avgusta se bode obhajal spomin enega največjih in zaslugopolnih budnikov in delavcev na slovenskem slovstvenem polju, spomin našega prerano umrlega Antona Janežič-a, bivšega c. k. profesorja. Rajni Anton Janežič je bil buditelj slovenske beletristiki, neutrudljivi tajnik družbe sv. Mohora, marljivi slovenski pisatelj in verlo znani nam jezikoslovec. Na rojstnej njegovej hiši, v vasi Leše, v fari št. Jakobskej mu bodejo mnogobrojni čestitelji njegovi s posebno slovesnostjo stavili spominsko ploščo. Došle so nam že vesele vesti, da se bodejo rojaki in prijatelji našega materinskega jezika mnogoštevilno zbrali. Naj tako postane den ove slavitve vreden zaslugam nepozabljivega našega Antona Janežič-a, ki je neutrudljivo delal v prospah, razvoj in napredek našega slovstva!

Podpisani odbor objavi p. n. čestiteljem A. Janežičevim še sledeče: 1. Da zamore odbor po svojej mogočosti dotične korake za primeren sprejem, postrežbo, vožnjo od Verbe do št. Jakoba in event. prenočišče storiti, je neobhodno potrebno, da nam p. n. čest. gg. gostje iz bližnjih pokrajin, posebno iz Kranjske, Štajerja in Primorja do 10. avgusta po listnici sledeče naznanijo: kraj, event. korporacijo, koliko oseb bode prišlo, koliko jih

misli črez noč (od nedelje 13. avg. na pondeljek) v št. Jakobu ostati. Tudi posamezniki p. n. čest. gostov, ki ne spadajo k enemu ali drugemu teh društev, naj blagovolijo kratko naznanilo poslati.

2) Pri svečanosti (11. uri dopoldne) se bodo pele sledeče pesni: Molitev, Jenkova, — Pesen koroških Slovencev, od Gerbeca, — Slavnostina kantata, zložil Stöckl — Samo, od Försterja — Domovina, Nedvedova. — Vai čest. p. n. gg. pevci, ki se hočejo pevsk. zboru pridružiti, naj po možnosti dotične napeve seboj prineso.

3) Pri skupni zabavi (ob 4. uri popoldne) bodo „beseda“. Točke za petje so: Vogel, Kovaška, zbor s čveterospevom. — Fabian Stanovička, čveterospjev. — Vašak, Radostno potovanje, zbor. — Vilhar, arija iz operete „Jamska Ivanka“ za bas-solo z brenčočim zborom. — Mašek, Pod oknom, čveterospjev. — Mlatiči, zbor. — Zapuščena, čveterospjev. — Vogel, Cigani, zbor z tenor-solo. — Zvezdam, čveterospjev. — Zajec, V boj, zbor. —

4) Vozovi (brezplačni) bodo čakali na postaji „Verba Velden“ v nedeljo zjutraj za vlak, ki dojde iz Celovca, oziroma Maribora, Gradea, Celja, itd., ob 1/4 5 uri; za vlak iz Belaka, oziroma Trebiža, Ljubljane, Gorice itd. ob 7 uri zjutraj.

5) Legitimacije za znižano vožnino za vse udeležnike, ki spadajo k kakemu dom. društvu in imajo društven. sprejemnico, po Rudolfovej in južnej železnici se dobivajo od 3. avg. pričeni za Štajersko, v čitalnicah v Mariboru, Celju, in Ptaju; za Kranjsko v čitalnicah v Ljubljani, Novem mestu, Kranji, Škofji Loki, Kamniku, Postojni in Idriji; za Gorico in Trst v tamošnjih čitalnicah; za Dunaj pri uredništvu „Zvona“.

Čest. gg. domoljubi iz drugih pokrajin in iz Koroške naj pišejo po ove legitimacije takoj v Celovec odborniku Lambert Einspieler-ju, konz. svetovalcu, kojemu se naj vsi 1. in 5. zadevajoči dopisi adresirajo.

6) Natančni program se razdeli na dan slovesnosti v št. Jakobu.

V Celovcu dne 3. avgusta 1876.

Odbor

Iz mariborske okolice. (Razne reči.) Pri-poveduje se, da Selniški fantje že tri tedne kovajo na nekem sestavku za g. kaplana F. Š., kojega bi radi v „Tagespošto“ poslali, pa ker še ga ni na svetlo, gotovo hirajo na duševnih močeh. 24. julija je bila pri sv. Vrbanu v Kamški fari grozna nevihta. Pokopiči so morali na cesti pustiti mrliča in zbežati v hiše. Med mnogim dežjem je kot orebi debela toča precej pobelila zemljo in še ostalo grozdje posekala. Kake četrte ure široko se je nevihta s točo vlekla proti Mariboru. Ceste je čisto poplavelo in tudi veliko zemljišča v doline zaneslo.

Ker je c. kr. namestnija v Gradcu tirjala natančne srenjske račune od vseh sr. predstojnikov okoli Maribora, se je tudi Seidl ponižal in vendar

enkrat račun napravil, pa le od pretečenega leta, od prejšnjih let pa nič. Račun se nam vidi, kor pri siromaku streha, brez slame, brez opek, namreč brez potrdil in pobotnic. Tudi je v račun vzeta neka „navidežna tirjatev“, scheinbare Cassa-forderung, 400 gld. To je za nas „preklušten“ račun. Že v spomladi se je pripovedovalo, da je Kamška srenja 281 gld. v davkariji že naprej dolžna. Teh krajcarjev ne najdemo v računu. Skoro težko verujemo, da bi g. Seidl že naprej vzel 281 gld. Zelo bi nas razveselil, ko bi hotel kde povedati ali je ta govoricca resnica ali laž, da bi nam srce olajšal!

Iz Ormuža. (Volitve.) Pretečeni mesec smo imeli volitve za okrajni zastop Ormužki. — Radi groznega pritiska nemčurske svojati, Slovenci nismo zamogli popolnem zmagati in smo tedaj v novovoljenem okr. zastopu v manjšini. — Nemčurska stranka se je posluževala takega orodja, da nas je sramota ga objaviti in rečemo le, ko bi mi Slovenci se poprijeli takih gnjusnih sredstev, kakor nemčurji, zmagali bi po celem svetu. — Pri ravno prošlih volitvah za okrajni zastop smo popolnem zmagali le v skupini kmetskih občin, kjer je voljen obče-spoštovani rodoljub g. dr. Geršak, in te zmage moremo biti veseli, ker, kar že okrajni zastopi životarijo, smo Slovenci v Ormužkem okraju le enkrat zmagali v skupini kmetskih občin, a zadnjih treh let nas je predrzna nemška svojat tako v kot potisnila, da Slovenci nismo imeli v okr. zastopu niti edinega zastopnika. Pri prošlih volitvah so naši nemčurji posebno pri volitvah v skupini velk. posestva zbobnali vsa nemčursko gardo Ormužko, obstoječo iz uradnikov, učiteljev in par mestjanov. — Vse je moglo na bojišče, zelo paklavi „barvar“ ni smel izostati. — Ko sem te siromake videl na volišču, sem je obžaloval in mislil, da bi je lahko na zelju pojél. — Ako bi kdo hotel videti zastopnike Ormužke nemčurije, moral bi priti na dan volitve v Ormuž, tamo bi je videl v popolnem številu. — Nalovljenih so imeli po-oblastil, ter z njimi nas Slovence premagali. — Po kaki poti so si pa pooblastila pridobili, ne bodem tukaj razpravljaj, vsaj vsak nemčurje pozna, še bolj pa njih krivičnost, kedar gre zoper Slovence. — Onda ni nobeno sredstvo pregájusno, nobena pot ne tako nepostavna, da se je nebi poprijeli. — Med pooblaščenimi volilci so nas posebno mikali davkarski uradniki in pa učitelja Ormužke šole. Ko so davkarski uradniki „pridno“ volili, je bila davkarska pisarna prazna. Stranke, ki so prišle davka plačevati, so se morale vrnoti, ker uradnikov niso našle. Nekega kmeta sem slišal godrnjati: No, če ne plačam, me takoj rubijo, če pa plačevati pridem, pa ne najdem „gospodov“. Ko je bila volitva, je bil šolski dan, a to ni nič motilo dveh Ormužkih učiteljev pokazati, kako vrolo nemčursko orodje da sta, in kako pridno da se dasta rabiti zoper okraj, od kterega živita. Med časom, ko sta si ta dva učitelja rokave sukala

zoper nas, ko sta po placu paradirala, pripravljajoča se k volitvam in ko sta volila ter zabavljala zoper Slovence, podučitelj Wessiagg, katerega nemčurska svojat ni tirala na volišče, je otroko povseh 3 razredih Ormuške šole podučeval. — Tukaj je g. W. pokazal, kako zna svojemu vodju pokoren biti, in kako praktičen, kako spreten je on v svojem poslu, ker edna oseba tri razrede podučevati, to ne zna vsak „zabit“ Slovenec. Res praktična naprava! Ko so otroci prišli ta dan iz šole domov, starišem ta „majsterstüek“ g. W. povedali, so stariši veseli bili; rekli so: „no, zdaj ipak ne bode več pomanjkanja učiteljev, ker eden po 3 razrede lahko uči, in hvala Bogu, da nas po takem sedaj učitelji ne bodo toliko stali, ker bomo jih manj potrebovali in ker je podučitelj W. tako „kütasten“, homo samo njega na tri razredni šoli v Ormužu imeli, druga dva pa naj gresta: h. j. s. na ... (Konec prih.)

Od sv. Martina na Paki. (Priporočba — nesreča.) Pri tukajšnji farni cerkvi sv. Martina in pri podružni cerkvi Sv. Janeza v Gorenjah je veselje pogledati ozaljšane altarje, katere je vrlo umetni pozlatar gosp. Angelo Zoratti, v Koroškem predmestju št. 35 v Mariboru, ponovil, toraj ovega gospoda v imeu cele okolice in fare zavoljo njegovega izvrstnega dela po nizki ceni očitno zahvalimo in priporočujemo. — Strela ubila je tukaj gospodarja Kozelnika, po domače Napotnika, v Skornem; nesrečnež je na svoji njivi žito nalaгал, in potem med bliskanjem mislil na dom bežati, ali med tem ga je strela dohitela in ubila. Med bliskanjem letati je nevarno!

Iz Rogatca. (Umor.) Tukaj blizu imamo tudi vstaše, ali ne zoper Turke, ampak zoper tatove, pa ne hrvatske, ampak štajerske, ki celo farno sv. Roka iznemirujejo. Cela družba tatov šteje 12 dobro izurjenih uzmičev. Bilo je 15. jul., ko so k posestniku K. prišli na rop in mu blaga pobrali, kolikor so ga nesti zamogli. Posestnik nesrečo zapazivši zgrabi za samokres ali pištolo in hiti za tatovi. Ko jih dojde, hoče med nje ustreliti, toda pištola mu ne pokne in v tem hipu ga tolovaji zgrabijo in ubijejo. To je v pol letu drugi umor. Imamo sicer v Rogatcu žandarjev, pa teh skoro nikoli ni nikder videti. Zato se moramo sami na lastne moči zanašati in se orožati, da si obranimo imetje in življenje pred napadi drznih tolovajev!

Politični ogled.

Vojska na Turškem. Do odločilne bitke na izhodni strani Srbije, kder namerava turški Kerimpasha Srbe pobiti, ta teden že ni prišlo, čeravno skuša blizu 100.000 Turkov ondi prodreti. Srbski glavni poveljnik general Čruajev jih pričakuje v dobro izbranih in s šancami zavarovanih krajih med Aleksinacem, Deligradom in Zajčarom na višini tako, da zamore na vsako stran krepko

udariti tje, kder bi se pokazala največja potreba. Vsak trenutek se je nadjati tukaj, da pride do groznega klanja. Kajti tudi Črnajev ima više 70.000 mož najboljše srbske vojske z močno artilerijo. Menjše praske so vsaki den. Tako je obrst Mirkovič pri Pandiroli se vojskoval s Turki 18. 19. 20. julija, Lješaniu pri Zajčararu 24. 26. 29. in 30. julija. Veliko mrtvih in ranjenih je bilo na obeh straneh. — Med tem je na zahodni strani general Alimpič prisiljen mirno ob Drini stati in s 11.000 vojakih prehod Turkom iz Bosnije braniti. Bjelina še ni v njegovej oblasti. Vendar dolgo ne bodo Turki v tem mestu, ker ne dobijo od nikoder več živeža. — Pri južni vojski je namesto starega Čaha komando prevzel mladi in iskreni in do sedaj povsod srečni Antič, ki je takoj na Turke udaril in jih sedaj skuša iz mesta Šjenice pregnati, da se potem brž s Črnogorci zjedini. — Ti junaki so ta teden bili povsod srčni pa tudi srečni. Pri Podgorici je 24. jul. bil hud boj; 6000 Črnogorcev je stalo proti 15.000 Turkov; ti so bili tepeni in so pustili 200 turskih mrtvecev na bojišču. Na drugi strani pa je pridobil knez Nikolaj sam največjo zmago v celej doseđanjej vojski. Nikolaj se je namreč 21. julija od Nevesinja začel zvito pred Muktar-pašem pomikati nazaj. Ta je mislil, da se ga Črnogorci res bojijo in je hitel po stranskih stezah naprej, da bi jim pot v Črnogoro zaprl. Toda 26. jul. bil je pri Vrbici in Vučjemdolu od Črnogorcev obkoljen; začelo se je hudo streljanje; Črnogorci so možko prestali turško strelbo, a potem kakor levi srditi s handžarom v desnici planoli na 3000 mož močuo sredino turško, jo v trenutku prevrgli, razpršili; vsa turška vojna začne bežati, Črnogorci pritiskajo za njo 3 ure daleč sekajoči in podirajoči Turke, kakor snope; od 16 bataljonov je Muktar paša samo 4 rešil v Bilek, kder je sedaj obkoljen. Selim-paša in skoro vsi oficirji so ubiti, eden paša in 200 vojakov ulovljenih in 8 lepih Kruppovih kanonov zaplenjenih. Hercegovina je za Turke zgubljena. Veselje Kristijanov je neizmerno! Slava črnogorskim junakom! Bosenski vstaši pričakujejo 2000 Srbov, potrebnih pušek in ruskih oficirjev, da potem z 20.000 orožanci premejo Turke, ki strašno razsajajo. V Priedoru so ubili 12 bogatih trgovcev. Srbski vojni minister da Beligrad s kanoni utvrditi, ob enem je odposlal 2 nova regimanta artilerije in 1300 novih prostovoljcev na bojišče, 800 delavecev dela patrone, Bolgarov je orožal 500 in jih poslal v Balkan za hrbet Osman-paši, ki je zaradi tega moral 6 bataljonov oddati, da mu steze zavarujejo. Iz vseh krajev dohajajo v Beligrad prostovoljci, vračniki in oficirji, posebno iz Rusije.

Avstrijske dežefe. Odlični Katoličani so hotli za Avstrijo osnovati katol. politično društvo s sedežem na Dunaju, ki bi pa imelo pravico povsod zborovati. Vlada je snovanje takega društva prepovedala, med tem pa pripušča, da frajmaurerji shodnice snujejo kakor hočejo, čeravno so po še